

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
БЕОГРАД

Датум 19. новембар 2013. године

**ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ
ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ**

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовао комисију:

Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду

Одлуком 3098/1 од 05.11.2013. Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду образовало је комисију за одобрење теме за израду докторске дисертације коју је докторант Војкан Стојичић, мастер, пријавио под насловом *Рецептивне језичке активности у универзитетској настави страног језика – релације између модерног грчког и српског језика.*

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

1. Милена Јовановић, ванредни професор за научну област неохеленистика (01.11.2011), Филолошки факултет Универзитета у Београду.
2. Оливера Дурбаба, ванредни професор за научну област германистика (21.06.2011), Филолошки факултет Универзитета у Београду.
3. Весна Крајишник, доцент за научну област српски језик као страни (16.04.2013), Филолошки факултет Универзитета у Београду.
4. Костас Канакис, доцент за научну област општа лингвистика (10.02.2012), Департман за социо-антропологију и историју Егејског универзитета у Митилини, Грчка (Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας /University of the Aegean, Department of Social Anthropology & History).
5. -

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

ВОЈКАН СТОЈИЧИЋ је рођен 4. јуна 1983. године у Земуну, где је завршио основну школу. Гимназију (XI београдску) завршио је 2002. године када се уписао на Филолошки факултет (Група за грчки језик и књижевност); дипломирао је у року, 14. октобра 2006. године, са просечном оценом 9,13 (девет и 13/100) у току студија (оцена на завршном испиту 10 /десет/). Мастер студије (смер Наука о језику) уписао је 2008. године и завршио у року, са просечном оценом 10,00 (10 /десет/) у току студија (тема завршног рада *Заједнички европски оквир за језике и реформисана настава савременог грчког језика*, оцена на завршном испиту 10 /десет/). Године 2009. уписао је постдипломске докторске студије *Језик, књижевност, култура*, модул *Језик*, смер *Наука о језику* (положио све предвиђене испите).

Боравио је више пута у Грчкој ради усавршавања грчког језика (2005, 2007, 2008, 2010, 2012), о чему сведоче дипломе Аристотеловог универзитета у Солуну за ниво Г2 (2007, 2008, 2010) и Универзитета на Кипру (2012), што представља највиши ниво знања грчког језика. Диплому за највиши ниво знања грчког језика /ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ Δ' ΕΠΙΠΕΔΟΥ (με συνολική επίδοση ΑΡΙΣΤΑ)/, коју издаје Министарство просвете и вера Републике Грчке стекао је са највишом оценом 2008. године. Био је и стипендиста Фондације Косте и Елени Уранис за 2008. годину (коју може добити само пет најбољих професора грчког у свету). Осим грчког језика, Војкан Стојичић влада руским (ниво Б2 према ЗЕОЈ-у) и енглеским језиком (ниво Б1 према ЗЕОЈ-у). Године 1999. (јул/август) боравио је у Москви, на Пушкиновом институту, под покровитељством Владе Републике Русије. Суделовао је активно на семинарима у организацији Филолошког факултета у Београду и проф. др Дејвида Литла са Универзитета у Даблину марта и октобра 2009. и фебруара 2010. године. Био је члан делегације Филолошког факултета Универзитета у Београду, радна посета Педагошком факултету Универзитета Коменски у Братислави, у оквиру Темпус пројекта *ReFLeSS*. Учествовао је и на семинару (тема „Значај језика и превођења за будућност Србије у Европској унији“) у оквиру Темпус пројекта *ReFLeSS*.

Војкан Стојичић изабран је у звање лектора за грчки језик после три године рада (2006-2009), током којих је показао стручне и педагошке квалитете у својству сарадника у настави по уговору на Катедри за неохеленске студије Филолошког факултета Универзитета у Београду. Савесност и континуирано напредовање у струци квалификовали су га 2012. године за избор у звање вишег лектора за ужу научну област Неохеленистика, предмет Савремени грчки језик. У акад. 2013-2014. ангажован је на следећим предметима: Савремени грчки језик Г-3 и Г-4, и Практикум из неохеленистике 1, 2, 3 и 4.

Војкан Стојичић је последњих година стручно припремао дидактичке материјале и семестралне информаторе за студенте, уносећи према потреби новине, особито у електронској форми, што укључује и ажурирање сајта Катедре, све у функцији унапређивања наставе реформисане по „Болоњи“.

Најзначајнији допринос кандидата настави савременог грчког језика на А1/ЗЕОЈ нивоу представља *Практикум из неохеленистике 1* за истоимени предмет. Састоји се од пет целина усклађених са лекцијама одговарајућег приручника на грчком и садржи низ лексичких вежби, вежби за слушање, читање и писање текста.

Војкан Стојичић је учествовао, у својству преводиоца и редактора, у веома значајном пројекту под називом *Φιλογlossία+* (Institute for Language and Speech Processing, Marousi, Athens-Greece /Ινστιτούτο Επεξεργασίας του λόγου, Ερευνητικό Κέντρο „Αθηνά“, мај 2009); реч је о превођењу и редиговању мултимедијалног материјала у електронској форми за учење грчког језика као страног. Кандидат је обавио задатак компетентно и успешно, чиме је и те како допринео, у стручном погледу, унапређивању неохеленских студија на Филолошком факултету БУ.

Своја стручна интересовања показује суделовањем у активностима које представљају интерес Катедре и Факултета, као што је учешће у својству организатора провере знања грчког језика *Ελληνισμάθεια* на Катедри за неохеленске студије Филолошког факултета у Београду (2007, 2008. и 2009), затим учешће у својству члана испитне комисије за проверу знања грчког језика *Ελληνισμάθεια* на нивоу Ц1/ЗЕОЈ за потребе Министарства просвете, доживотног образовања и вера Републике Грчке, Центра за грчки језик и Хеленског фонда за културу у Београду (2011. и 2012); вођење семинара за полагање испита о знању грчког језика *Ελληνισμάθεια* (Бања Лука, Република Српска и Војна академија у Београду, 2008); затим, учешће у својству испитивача при комисији за проверу знања грчког језика, за потребе Академије за дипломатију и Министарства иностраних послова РС (2011); лектор за српски језик као страни у оквиру пројекта *Свет у Србији*, у организацији Владе Републике Србије и Филолошког факултета БУ (2010, 2011. и 2012); израда теста за проверу знања грчког језика – пријемни испит за упис у прву годину основних академских студија на Филолошком факултету Универзитета у Београду (2008-2013); рад на Темпус пројекту *Reforming Foreign Language Studies in Serbia* 511366-TEMPUS-1-2010-1-RS-TEMPUS-JPCR (*ReFLess*) (2011). Војкан Стојичић је укључен у пројекат *Језици и културе у времену и простору*, који финансира Министарство просвете и науке Републике Србије (бр. 178002); радио је и као консекутивни и симултани преводилац за потребе Министарства за развој Републике Грчке и Европског центра за јавно право из Атине (2007, 2008), поред бројних других активности у оквиру сарадње двеју земаља.

Члан је Друштва за примењену лингвистику Србије и Асоцијације за неохеленске студије Србије, чији је био делегат на Првом светском конгресу неохеленских студија одржаном 2008. године у Атини; том приликом учествовао је у дискусији на Округлом столу о проблемима са којима се сусрећу наставници грчког језика. Године 2010. учествовао је са излагањем (јед. 9 у *Библиографији*) на Четвртом конгресу неохелениста (EENS) одржаном у Гранади.

Војкан Стојичић је учествовао на научним и другим скуповима у земљи (Београд, Нови Сад, Крагујевац) и иностранству (Гранада, Патра, Атина, Комотини, Тирана, Херцег Нови, Никшић, Родос, Солун, Игуменица, Сарајево).

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

1. Stojičić, V., Mutavdžić, P., Marković, Lj. (2013). Samoevaluacija u novom krugu akreditacije studijskog programa „Jezik, književnost, kultura“. U: *Teaching, Acquiring and Applying Intercultural Linguistic Competence* (A. Akbarov and D. Larsen-Freeman eds). Sarajevo: IBU Publications, 2076-2084. ISBN 978-9958-834-21-9

2. Krajišnik, V., Stojičić, V. (2013). Jezik u kulturi i kultura u jeziku. U: *Teaching, Acquiring and Applying Intercultural Linguistic Competence* (A. Akbarov and D. Larsen-Freeman eds). Sarajevo: IBU Publications, 2068-2075. ISBN 978-834-21-9-9958
3. Stojičić, V., Gogas, Th. (2012). From 'public sphere' to the 'Crowd symbols'. How Serbian students of Greek Language perceive Greek culture. In: *Approaches and Methods in Second and Foreign Language Teaching* (A. Akbarov and V. Cook eds). Sarajevo: IBU Publications, 545-552. ISBN 978-9958-834-07-3
4. Стојичић, В., Ћорковић, М., Марковић, Љ. (2012). Креирање универзитетског курикулума „Језик, књижевност, култура“ – изазови и перспективе. У: *Contemporary Foreign Language Education: Linking Theory into Practice* (A. Akbarov and V. Cook eds). Сарајево: IBU Publications, 595-608. ISBN 978-9958-834-08-0
5. Мутавцић, П., Стојичић, В. (2013). Савремени балкански језици на почетку новог миленијума. У: *Језици и културе у времену и простору I* (ур. С. Гудурић). Нови Сад: Филозофски факултет, 673-679. ISBN 978-86-6065-152-7
6. Soldatić, D., Soldatić, N., Stojičić, V., Vučo, J. (2012). Online priprema prijemnog ispita – jedno iskustvo. U: *Digitalizacija kulturne i naučne baštine, univerzitetski repozitorijumi i učenje na daljinu. Knj. 4: Učenje na daljinu i interaktivna nastava* (ur. A. Vraneš, Lj. Marković i G. Aleksander) Beograd: Filološki fakultet, 35-51. UDK 37.018.43:004.738.5, ISBN 978-86-6153-109-5
7. Βερβίτης, Ν., Καπουρκατσίδου, Μ., Stojičić, V. (2012). Ζητήματα διαγλώσσας στην παραγωγή γραπτού λόγου: η περίπτωση σερβόφωνων φοιτητών με γλώσσα στόχο την Ελληνική. In: *Selected papers of the 10th ICGL* (Z. Gavrilidou, A. Efthymiou, E. Thomadaki & P. Kambakis-Vougiouklis eds). Komotini/Greece: Democritus University of Thrace, 717-724. ISBN 978-960-99486-7-8
8. Мутавцић, П. & Стојичић, В. (2011). Learning Lesser Used Languages as an Approach to Strengthening Intercultural Communication Between the Balkans and the EU. *Анали Филолошког факултета XXIII, свеска 2*. Београд: Филолошки факултет, 283-295. UDK: 81'27(497), ISSN: 0522-8468
9. Стојичић, В., Мутавцић, П., Милојевић, И. (2011). Ισχυρές και ασθενείς γλώσσες: η θέση της Νέας Ελληνικής Γλώσσας στη Σερβία. У: *Πρακτικά Τέταρτου Παγκόσμιου Συνεδρίου Νεοελληνικών Σπουδών «Ταυτότητες στον ελληνικό κόσμο (από το 1204 έως σήμερα)»* (επιμέλεια. Κωνσταντίνος Δημάδης). Αθήνα: ΕΕΝΣ, 603-633. ISBN 978-960-99699-0-1.
Доступно на http://www.eens.org/wordpress/wp-content/uploads/2012/05/Identities-in-the-Greek-world-Granada-2010-Congress-Vol_5-2011-isbn_978-960-99699-7-01.pdf
10. Стојичић, В. (2011). Стратегија имплементирања Заједничког европског референтног оквира у настави језика на универзитетском нивоу. У: *Савремена проучавања језика и књижевности* (одговорни уредник М. Ковачевић). Крагујевац: ФИЛУМ, 479-486. ISBN 978-86-85991-30-1.
11. Стојичић, В. (2011). Савремене технологије у настави језика: пројекат *Φιλογλωσσία+*. У: *Ставови промјена–промјене ставова* (приредиле Ј. Вучо и Б. Милатовић). Никшић: Филозофски факултет, 484–492. UDK 371.3:81'243]:004.4, ISBN 978-86-7798-059-7.
12. Стојичић, В. (2010). Нови приступ настави савременог грчког језика. *Примењена лингвистика 11*, 331-342. UDK 378.147 : : 811.14'06, ISSN 1451-7124.
13. Мутавцић, П., Стојичић, В. (2011). Настава савременог грчког језика данас на Филолошком факултету у Београду. У: *Почеци наставе грчког језика код Срба* (ур. Н. Тасић). Крагујевац: Српска академија наука и уметности, 195–204. UDK 378.6.096:811.14'06(497.11 Београд), ISBN 978-86-81037-35-5.

14. Мутавцић, П., Тодоровић, Д., Стојичић, В. (2011). Предлошко-падежне акузативне конструкције за изражавање темпоралног значења у савременом грчком језику и њихови преводни еквиваленти на српски. У: *Српски језик, књижевност, уметност* (ур. М. Ковачевић), Крагујевац: ФИЛУМ, 149-157. UDK 811.14'366.54:711.163.41'366.54, ISBN 978-86-85991-35-6.

15. Стојичић, В., Мутавцић, П. (2011). Мотивација грчких студената за учење савременог српског као страног језика. У: *Српски као страни језик у теорији и пракси II* (ур. Весна Крајишник). Београд: Филолошки факултет БУ, 267-280. UDK 378.147::811.163.41'243(495), ISBN 978-86-6153-058-6.

Радови саопштени на скуповима међународног/ домаћег значаја штампани у изводу:

1. Стојичић, В., Милановић, А. „Продуктивне вештине у настави модерног грчког као страног“. Рад изложен на Међународној научној конференцији *„Језици и културе у времену и простору 3“*. Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду, 16. новембар 2013.

2. Stojičić, V., Mutavdžić, P. „How Can Learning Lesser Used Languages Wide Out Our Frontiers?“ Rad izložen na 5th International Adriatic – Ionian Conference *„Migration and Diaspora: From the Industrial era to nowadays“*. Epirus Institute of Technology, Department of Applied Foreign Languages in Management and Commerce, Igoumenitsa, 03–05 October 2013.

3. Стојичић, В., Мутавцић, П., Крајишник, В., Ломпар, В. „Учење на даљину – платформе за учење српског и савременог грчког као страног језика“. Рад изложен на Међународној научној конференцији *„Србија између Истока и Запада: наука, образовање, култура и уметност“*. Филолошки факултет Универзитета у Београду, 27–29. септембар 2013.

4. Стојичић, В., Мутавцић, П., Горанис, П. „Περὶ κάποιων ελληνικῶν φρασεολογισμῶν καὶ τῶν ἀντίστοιχῶν τοῦ σερβικῶν“. Рад изложен на Међународном лингвистичком конгресу *11ο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Γλωσσολογίας*, Егејски Универзитет, Родос, 26–29. септембар 2013.

5. Stojičić, V., Goranis, P. „Δεξιότητες κατανόησης προφορικοῦ καὶ γραπτοῦ λόγου στὴ διδασκαλία τὴν Ελληνικῆς γλώσσας ὡς ξένης“. Rad izložen na *21st International Symposium on Theoretical and Applied Linguistics (ISTAL 21)*, Faculty of Philosophy, Aristotle University of Thessaloniki, 05–07 april 2013.

6. Стојичић, В. „Грчка (ни)је само сунце и море“. Рад изложен на IV научном скупу младих филолога Србије *Савремена проучавања језика и књижевности*. ФИЛУМ, Крагујевац, 17. март 2012.

7. Стојичић, В. „Писана продукција на почетном нивоу учења грчког језика као страног“. Рад изложен на Међународној научној конференцији *„Језици и културе у времену и простору 2“*. Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду, 24. новембар 2012.

8. Стојичић, В., Горанис, П. „Рецептивне вештине у настави модерног грчког језика као страног“. Рад изложен на Четвртом међународном конгресу *„Примењена лингвистика данас – изазови модерног доба“*. Филолошки факултет, Београд, 12–14. октобар 2012.

9. Мутавцић, П., Стојичић, В. „Настава културе у реформисаним курикулима Филолошког факултета у Београду“. Рад изложен на Међународној научној конференцији *„Култура: у потрази за новом парадигмом“*, Филолошки факултет, Београд, 18–19. март 2012.

10. Вервитис, Н., Капуркациду, М., Малигуди, Х., Стојичић, В. „Error analysis in the production of written discourse by students of the first and second level of the Department of Modern Greek studies of Philological Faculty of University of Belgrade on morphological level“. Рад изложен на међународном скупу *Филолошка истраживања данас 2010*. Филолошки факултет, Београд, 26–27. новембар 2010.

11. Мутавцић, П., Стојичић, В. „Importance of Learning Modern Balkan Languages both in the European Union and in the Balkans“. Рад изложен на међународном научном скупу *CONFERENCA E PARË NDËRKOMBËTARE: DIALOGU MIDIS GJUHËVE, KULTURAVE, DHE QYTETËRIMENE BALLKANIKE*. Универзитет у Тирани, 08–10. април 2010.

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија сматра да кандидат ВОЈКАН СТОЈИЧИЋ испуњава све услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

НАПОМЕНА:

За ментора је предложена др Милена Јовановић, ванредни професор Филолошког факултета у Београду, Катедра за неохеленске студије.

Jovanović, M. (2001), La coéducation dans l'enseignement des langues classiques. *ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΙΑ' ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΚΛΑΣΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ*, ΚΑΒΑΛΑ 24-30 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1999. ΤΟΜΟΣ Α'. Εἰς μνήμην Νικολάου Λιβαδάρα. Athènes: Fédération internationale des associations d'études classiques, 427-432. ISBN 960-86875-0-0

Јовановић, М. (2005), Латински језик и класичне књижевности у Војводини 18. века. *Résumé La langue latine et les « auctores » en Voïvodine au XVIIIème siècle*. У: *XVIII столеће*, 6, Нови Сад: Друштво за проучавање XVIII века : Завод за културу Војводине, 67-99. ISBN 978-86-85083-22-8

Јовановић, М. (2007), Професори латинског (и грчког) језика и настава природних и математичких наука у наше две најстарије гимназије (прва половина 19. века). *Résumé Les professeurs de langues classiques comme enseignants de sciences dans les lycées Serbes les plus anciens (la 1ère moitié du 19 siècle)*. *Зборник радова Научног скупа Природне и математичке науке у Срба до 1918*. Нови Сад : Српска академија наука и уметности, Огранак : Природно-математички факултет: Матица српска, 55-70. ISBN 86-81125-54-0

Јовановић, М. (2007), Прилог историјату класичних језика. *Summary: A Contribution to the History of Teaching Greek and Latin in Serbia*. У: *Уџбеник и наставна средства*. Зборник поводом 50 година рада Завода за уџбенике Београд: Завод за уџбенике, 119-127. ISBN 978-86-17-14911-4

***(2009), ΦΙΛΟΓΛΩΣΣΙΑ+/FILOGLOSSIA+ (Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου / Ερευνητικό Κέντρο “Αθηνά”/Institute for Language & Speech Processing / “Athena” Research Centre). Αθήνα/Athens: 2009. Превод: В. Стојичић и М. Миленов, редактура превода: М. Јовановић и П. Мутавцић.

Јовановић, М. (2010), *Сава Илић Доброплодни у Карловачкој гимназији*. In: *Studia classica Serdicensia*. Tom I. *Musarum semper amator*. Софија: Софийски универзитет „Св. Климент Охридски“, 463-470. ISBN: 978-954-07-3033-2

Jovanović, M. (2012), Jean Psichari et Ferdinand de Saussure, pp.179-193. In: *Ταυτότητες στον ελληνικό κόσμο (από το 1204 έως σήμερα)*. Δ' Ευρωπαϊκό Συνέδριο Νεοελληνικών Σπουδών (Γρανάδα, 9-12 Σεπτεμβρίου 2010). Πρακτικά, τόμος Γ'. Επιμέλεια: Κωνσταντίνος Α. Δημάδης. Αθήνα: Ευρωπαϊκή Εταιρεία Νεοελληνικών Σπουδών, 2011,

σελ. 728. / *Identities in the Greek world (from 1204 to the present day)*. Proceedings of the 4th European Congress of Modern Greek Studies (Granada, 9-12 September 2010). Vol. 3. Edit. by Dimadis K. A. Athens: European Society of Modern Greek Studies, 2011, pp. 728. ISBN 978-960-99699-5-61.

URL http://www.eens.org/wordpress/wp-content/uploads/2012/05/Identities-in-the-Greek-world-Granada-2010-Congress-Vol_3-2011-isbn_978-960-99699-5-61.pdf. Pp. 179-193.

Јовановић, М. (2011), *Из Хермесове палестре: прилог историји класичне филологије код Срба*. Résumé: *La philologie classiques chez les Serbes*, 287-293. Београд: Филолошки факултет, 293. ISBN 978-86-6153-010-4 [Електронски извор, 15. 06, 2011]

URL http://www.neohelenistika.com/pdf/jovanovic_iz_hermesove_palestre.pdf

Jovanović, M. (2012), *Klasični grčki jezik u savremenoj visokoškolskoj nastavi*, pp. 379-388.

In: *Approaches and Methods in Second and Foreign Language Teaching*, edit. by Akbarov A. & Cook V., Sarajevo: IBU Publications, 579. ISBN: 978-9958- 834- 07-3

Јовановић, М. (2013), Фердинанд де Сосир – Париско лингвистичко друштво и Жан Психари, 131-186. Ferdinand de Saussure et Jean Psichari – maître et son disciple, 187-200. У: *Фердинанд де Сосир - век опште лингвистике.. Ferdinand de Saussure - siècle de linguistique générale*. Уред. Душанка Точанац, Милена Јовановић. Београд : Филолошки факултет, 223. ISBN 978-86-6153-009-8

URL http://www.neohelenistika.com/pdf/jovanovic_ferdinand_de_sosir.pdf

Комисија сматра да ПРОФ. ДР МИЛЕНА ЈОВАНОВИЋ испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације за област КОНТРАСТИВНЕ ЛИНГВИСТИКЕ, НЕОХЕЛЕНИСТИКЕ И ГЛОТОДИДАКТИКЕ.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ОЦЕНА

1. Оцена наслова (формулације назива тезе)

Комисија закључује да је радни назив тезе *Рецептивне језичке активности у универзитетској настави страног језика – релације између модерног грчког и српског језика* прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. Оцена предмета истраживања (проблематика)

Опис теме: Предмет истраживања докторског рада кандидата Војкана Стојичића *Рецептивне језичке активности у универзитетској настави страног језика – релације између модерног грчког и српског језика* односи се на актуалну проблематику усвајања страних језика, која припада савременој контрастивној лингвистици, имајући у виду четири, односно пет језичких вештина. Лингвисти су обично делили језичке вештине на *активне*, у које спадају говор и писање, и на *пасивне*, у које спадају слушање и читање (Savignon, 1991: 261; Cook, 2002: 328). Испоставило се, међутим, да активности слушања и читања ипак изискују одређене

менталне напоре и активности, тако да је ова подела одбачена, а уведена је нова: подела на *рецептивне* и *продуктивне* вештине.

У настави модерног грчког језика као страног, као и српског језика као страног на Филолошком факултету Универзитета у Београду, настава интегрисаних вештина заузима централно место, с обзиром на то да су све четири вештине међусобно повезане, али се аналитички могу раздвојити и као такве посматрати. Језичке вештине су, како наводе Кужић и Месић, с једне стране усмерене ка развијању језичке компетенције, дакле способности комуницирања са нативним говорником страног језика у свакодневним ситуацијама, а са друге стране ка стицању културолошке компетенције, односно уочавању и препознавању културолошких разлика, развијању комуникације без непремостивих неспоразума, и приближавању културног контекста одређеног страног језика (Кужић и Месић, 2010: 296). Нунан је вештину слушања чак упоредио са *Пепељугом*, коју су сестре злобно склањале због њене лепоте и осталог што оне нису биле, имплицирајући на тај начин запостављеност вештине слушања у односу на преостале три језичке вештине (Nunan, 1997). Како Јосифовић-Елезовић наводи, пре седамдесетих година XX века вештина слушања се није посебно подучавала у настави страних језика, с обзиром на то да је било распрострањено мишљење да ће ученици који знају граматику и вокабулар бити у стању да разумеју оно што чују (Јосифовић-Елезовић, 2011: 175). Димитријевић сматра да је на нашим просторима постојала заблуда да се ова способност развија сама од себе, уз развој других језичких способности или вештина (Димитријевић, 1984: 39-41). Од седамдесетих година XX века све више пажње у наставном процесу поклања се, како Фејтен истиче, рецептивним вештинама, дакле вештинама слушања и читања, како у теоријском, тако и у практичном смислу (Feyten, 1991:173).

И поред тога што активност слушања има једну од најзначајнијих улога у настави, о вредновању ове језичке активности најмање се зна и најмање је писано у научној литератури (Alderson, у Buck, 2001). Истраживање ове активности од велике је важности ако желимо да постигнемо комуникацију као циљ: говор сам по себи није довољан, јер комуникације нема и не може бити, уколико саговорник, иако „слуша“, не разуме оно што је изговорено (Rivers, 1981). Лундстин слушање дефинише као рецептивну активност која обухвата и физички процес додајући и једну битну чињеницу да обе рецептивне активности обухватају интерпретативне и аналитичке процесе, поред физичког процеса (Lundsteen, 1979). Примена комуникативне методе у настави страних језика изазвала је све веће интересовање за активност слушања и њену заступљеност (Morley, 2001; Richards, 2008). Процес процене знања језика путем тестирања ове активности може бити веома динамичан с обзиром да је кључно да слушалац разуме говорну поруку и потом да схвати суштину која произилази из текста. Међутим, сама свест о значају ове активности је тек први корак, што значи да је истраживање њених могућности и домета у процесу усвајања страног језика као и теоријско утемељење ствар о којој се још увек мало говори, а још мање о потреби усавршавања као да је слушање нешто што се подразумева и отуда не мора да се „на њему ради“. Вилт, Мартин и Стротер су испитивали разне моделе комуникација и закључили да је слушање пропорционално најзаступљенији вид језичке комуникације људи у свакодневном

животу на који се, према неким проценама, односи готово 45 % свакодневне комуникације (Wilt, 1950; Martin, 1987; Strother, 1987). Према студији коју је даље разрадио Вилт, 30 % се односи на усмену продукцију, 16 % на читање и свега 9 % на писање (Wilt, 1950: 626-636).

Роналд и Роскели су још 1985. године истакли да слушање, као и читање и писање, захтева формулисање претпоставки, размишљање о њима, њихово проверавање и понављање (Ronald & Roskelly, 1985). Састављање задатка којим се испитује активност слушања много је захтевније од састављања задатка којим се проверава активност читања (Τζεβελέκου, et al., 2004: 19). Зато је потребно много више времена и техничких ресурса како би овај процес био добро обављен. Скуп појединих потпроцеса који се односе на активност слушања детаљно је описан у научној литератури. И даље, састављач теста треба да има у виду да је коначан избор вештина које ће бити провераване у великој мери директно повезан са нивоом знања ученика за које је тест предвиђен. Осим тога, не сме се заборавити да су у процесу проверавања вештине слушања испитаници и њихови успеси у тестирању у директној вези са структуром самог теста.

Читање, које се такође убраја у рецептивне језичке активности, било је запостављено у време када су доминирале методе које су придавале значај развијању говорне продукције као најзначајније језичке активности. Читање се наиме најчешће повезивало са анализом вокабулара, граматике и структуре реченице у књижевним текстовима, што је углавном била последица утицаја традиционалне граматичко-преводне методе. Тек је комуникативни приступ у настави страног језика омогућио другачије схватање улоге читања (Лукић, 2000: 249-277). Томе су допринеле и класификације читања што је довело до дефинисања техника за једноставније и лакше читање (Grellet, 1981; Nuttall, 1982): читање у потрази за општим информацијама, односно поруком коју текст пружа (skimming); читање у потрази за специфичним или веома битним информацијама у тексту (scanning); стварање претпоставки (prediction); извођење значења речи из контекста (inferring unknown words). Из наведеног се може закључити да је читање процес који захтева од читаоца концентрацију и, како Јосифовић-Елезовић сматра, вољу и разумевање. Како код читања, тако и код слушања треба да постоје и воља и жеља да би дошло до правилног разумевања текста, његовог успешног препознавања и анализе, било да је у писаној или усменој форми (Јосифовић-Елезовић, 2011: 181). Прецизно одређивање нивоа знања страног језика у току наставног процеса подразумева, пре свега увођење јасног система евалуације, односно јединствене скале која ће омогућити дефинисање језичких могућности сваког ученика, на било ком нивоу. Овако дефинисана скала је, према Макнамари, основ за успостављање процене језичких тестова (McNamara, 1996).

Комисија закључује да предложени предмет истраживања својом сложености, актуалношћу и значајем задовољава критеријуме за израду докторске дисертације која би била научно релевантна и одликовала се иновативношћу, с обзиром на то да до сада није било слично конципованог истраживања рецептивних активности у процесу усвајања страног језика с фокусом на учење модерног грчког језика и савременог српског језика као страног на универзитетском нивоу.

3. Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидат Војкан Стојичић је приложио изабрану библиографију од 53 библиографске јединице које су релевантне за истраживање:

- Abelleira, P. (1987). *Listening Instruction: A Program for First Grade Students*. Nova University, 78.
- Bae, J., Bachman, L. (1998). A latent variable approach to listening and reading: testing factorial invariance across two groups of children in the Korean/English two-way immersion program. In *Language Testing*, 15, pp. 380 – 414.
- Blair, R. (1982). *Innovative approaches to language teaching*. Rowley, Mass.: Newbury House Publ.
- Brown, D. (2000). *Principles of Language Learning and Teaching*. N. Y.: Longman, White Plains.
- Buck, G. (2001). *Assessing Listening*. Cambridge: CUP.
- Choate, J., Rakes, T. (1987). The structured listening activity: a model for improving listening comprehension. In *Reading Teacher*, 41 (2), pp. 194-195.
- Cook, V. (2002). *Portraits of L2 User*. Clevedon, Buffalo, Toronto, Sydney, Multilingual Matters Ltd.
- Cornaire, C. (1998). *La compréhension orale*. CLE International.
- Дешић, М. (2007). Двадесет година рада Центра за српски као страни језик. У *Српски језик као страни у теорији и пракси*, стр. 7-12. Београд: Филолошки факултет.
- Dimitrijević, N. (1984). *Zabluda u nastavi stranih jezika* (drugo prerađeno i dopunjeno izdanje). Sarajevo: Svjetlost.
- Dunkel, P., Lim, P. (2006). *Intermediate Listening Comprehension*. Boston: Thomson Heinle.
- Ђурић, Љ. (2008). Развијање способности слушања и разумевања говора у новијим уџбеницима француског језика. У *Примењена лингвистика* 9, стр. 310-321.
- Ευσταθιάδης, Σ., et al. (2001). *Ενδιάμεσο επίπεδο για τα νέα ελληνικά*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο ελληνικής γλώσσας.
- Feyten, C. (1991). The Changing Face of Listening Ability: An Overlooked Dimension in Language Acquisition. In *The Modern Language Journal*, Vol. 75, No. 2, pp. 173-180.
- Field, J. (1983). Skills and strategies: towards a new methodology for listening. In *ELT Journal*, 52/2, pp. 110-117.
- Field, J. (1998). The Changing Face of Listening. In *English Teaching Professional*, 6, pp. 12-14.
- Filipović, J. (2007). Vrednovanje znanja i organizacija ispita iz srpskog za strance prema kriterijumima međunarodnih organizacija. U *Srpski kao strani jezik u teoriji i praksi*, str. 217- 226. Beograd: Filološki fakultet.
- Flowerdew, J., Miller, L. (2005). *Second Language Listening*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Grellet, F. (1981). *Developing Reading Skills*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Јелић-Кубуриду, М. (2007). Примена музике и ДВД-ја у програмираној настави српског као страног језика. У *Српски језик као страни у теорији и пракси*, стр. 201-208. Београд: Филолошки факултет.

- Јелић-Кубуриду, М. (2011). Српски језик у Грчкој. У *Српски језик као страни у теорији и пракси* 2, стр. 305-312. Београд: Филолошки факултет.
- Josifović-Elezović, S. (2011). Preduslovi usavršavanja i vrednovanja veštine slušanja u nastavi stranog jezika. U *Kultura polisa, god. VIII* (2011), br.16, str. 175-190.
- Kužić, T., Mesić Plićanić, A. (2010). Poučavanje stranoga jezika i računalno: vještina slušanja, U *Strani jezici*, 39, 4, str. 295-305.
- Lindsay, P. (2000). *Teaching English Worldwide*. Burlingame, Alta Book Center Publishers.
- Lukić, D.(2000). Razumevanje govora u interaktivnoj nastavi engleskog jezika. U *Interaktivno učenje II*, str. 249–277.
- Lundsteen, S. (1979). *Listening: its impact on reading and the other language arts*, National Council of Teachers of English and the ERIC Clearing house on Reading and Communication Skills, pp. 135. ED 169 537.
URL: <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED078420.pdf>
- Маринковић, Н. (2011). Однос граматичке и комуникативне компетенције у нивоима Б1 и Б2. У *Српски језик као страни у теорији и пракси* 2, стр. 145-152. Београд: Филолошки факултет.
- Martin, R. (1987). *Oral communication*, English Language Arts Concept Paper, 1, 9.
- McNamara, T. (1996). *Measuring Second Language Performance*. London: Longman.
- Миловановић, А. (2007). Савремене методе и нови приступи у учењу српског као страног језика. У *Српски језик као страни у теорији и пракси*, стр. 91-98. Београд: Филолошки факултет.
- Nunan, D. (1997). Listening in Language learning. In *The Language Teacher Online Jurnal*, <http://www.jalt-publications.org/tlt/files/97/sep/nunan.html>
- Nuttal, C. (1982). *Teaching Rading Skills in a Foreign Language*. London: Heinemann.
- Oštarić, M., Lovrović, L. (2010). Razvijanje vještine slušanja korištenjem autentičnih materijala: pjesma u nastavi engleskoga jezika. U *Strani jezici* 39, 3, str. 199-209.
- Pearson, D., Johnson, D. (1978). *Teaching reading comprehension*. New York, NJ: Holt, Rinehart and Winston.
- Richards, J. (1983). Listening comprehension: approach, design, procedure. In *TESOL Quarterly* 17, pp. 219-239.
- Richards, J. (2008). *Teaching Listening and Speaking: From Theory to Practice*. Cambridge: CUP
- Rivers, W. (1966). Listening comprehension. In *The Modern Language Journal*, vol 50, pp. 196-202.
- Ronald, K., Roskelly, H. (1985). Listening as an act of composing. Paper presented at the 36th Conference on College Composition and Communication, 12, 28-40.
URL <http://wac.colostate.edu/jbw/v5n2/ronald.pdf>
- Rost, M. (1990). *Listening in Language Learning*. Harlow, Longman.
- Savignon, S. (1991). Communicative Language Teaching: State of Art. In *TESOL Quaterly*. Vol. 25, No. 2, pp. 261-277.
- Συμβούλιο της Ευρώπης. (2007). *Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τη γλώσσα: εκμάθηση, διδασκαλία, αξιολόγηση*. Θεσσαλονίκη: Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Стојичић, В. (2010). Нови приступ настави савременог грчког језика. У *Примењена лингвистика* 11, стр. 331-342.

- Strother, D. (1987). Practical applications of research: on listening. In *Phi Delta Kappan*, 68 (8), pp. 625-628.
- Špiranec, I. (2008). Razvijanje vještine slušanja na razini jezičnoga znanja B1 i B2, U *Strani jezici*, 37, 4, str. 451-460.
- Tannen, D. (1982). The oral / literate continuum in discourse". In *Spoken and written language: Exploring orality and literacy*. Norwood, NJ: Ablex.
- Τζεβελέκου, Μ., et al. (2004). Η ελληνική ως δεύτερη γλώσσα: κλίμακα αξιολόγησης και μέτρηση του επιπέδου γνώσης της ελληνικής στα μειονοτικά σχολεία της Θράκης. Τελική έκθεση στο πρόγραμμα «Εκπαίδευση Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004», Αθήνα, σελ. 19.
- Точанац-Миливојев, Д. (1997). *Методе у настави и учењу страног језика*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Underwood, M. (1989). *Teaching Listening*. Harlow, Longman.
- Вељковић Станковић, Д. (2011). Развијање комуникативне и културне компетенције у настави српског језика као страног на примеру говорног чина молбе и употребе глагола молити и мољакати. У *Српски језик као страни у теорији и пракси* 2, стр. 133-144. Београд: Филолошки факултет.
- Vučo, J. (2009). *Kako se učio jezik. Pogled u istoriju glotodidaktike: od prapočetaka do Drugog svetskog rata*. Beograd: Ministarstvo za nauku i zaštitu životne sredine. Filološki fakultet.
- Wilt, M. (1950). A study of teacher awareness of listening as a factor in elementary education, In *Jurnal of Educational Research*, 43 (8), pp. 626-636.
- Wolvin, A., Coakley, C. (1993). *Perspectives on Listening*. Greenwood Publishing Group.
- Wu, Y. (1998). What do tests of listening comprehension test? – A retrospection study of EFL test takers performing a multiple-choice task". In *Language Testing* 15, pp. 21 – 44.

4. Циљеви истраживања

Циљеви:

1. Докторска дисертација *Рецептивне језичке активности у универзитетској настави страног језика – релације између модерног грчког и српског језика* својим теоријским оквиром, критичком анализом, истраживањем и презентовањем резултата има за циљ допринос научном сазнању о рецептивним језичким активностима у универзитетској настави страних језика.
2. Докторска дисертација *Рецептивне језичке активности у универзитетској настави страног језика – релације између модерног грчког и српског језика* има за циљ да истражи заступљеност и регистар рецептивних језичких активности у процесу усвајања модерног грчког и српског језика као страног, да покаже њихову важност за исходе и постигнућа и да укаже на њихову улогу у вештини комуницирања као елементарне људске способности и потребе.
3. Из наведеног теоријски постављеног циља произилази потреба да се критички анализирају уџбеници и приручници као незаобилазни алати који

се користе у настави модерног грчког и српског језика на универзитетском нивоу у Републици Србији и Републици Грчкој обухватајући свих шест нивоа Заједничког европског оквира за стране језике (A1-Ц2) са посебним освртом на рецептивне језичке активности. Наведени циљ укључује утврђивање евентуалних сличности и разлика у уџбеницима који се користе у настави ова два језика у вези са рецептивним језичким активностима.

Хипотезе:

Израда докторске тезе *Рецептивне језичке активности у универзитетској настави страног језика – релације између модерног грчког и српског језика* претпоставља емпиријско истраживање где се подразумева анализа резултата провера знања, односно тестирања рецептивних језичких вештина корисника уџбеника на универзитетском нивоу (узимајући у обзир и евентуалне аутодидакте). Досадашња истраживања показују да треба поћи од следећих претпоставки:

1. Уџбеници и приручници који се користе у настави модерног грчког језика као страног на вишим нивоима (B2-Ц2) готово не садрже вежбе за рецептивне језичке активности.
2. Приручници који се користе у настави модерног грчког језика као страног на нижим нивоима (A1-B1) углавном немају упитнике који би могли да адекватно тестирају рецептивне језичке активности у поређењу са званичним тестовима Центра за грчки језик у Солуну (Елиноматија).
3. Може се претпоставити да изврстан број приручника који се користе у настави српског језика као страног на нижим нивоима (A1-A2) нема на одговарајући начин сачињене упитнике којим се тестирају рецептивне језичке активности, у поређењу са званичним тестовима Центра за српски језик као страни на Филолошком факултету БУ.
4. На српском и грчком тржишту нема одговарајућих уџбеника и приручника за наставу српског језика као страног на нижим нивоима, као ни уџбеника за наставу модерног грчког језика као страног на вишим нивоима (Ц1-Ц2), који би, с аспекта контрастивне лингвистике и примењене глотодидактике, на ваљан начин третирали ове језичке активности.
5. Нема никаквих уџбеника и приручника за наставу српског језика као страног на вишим нивоима.

У вези са наведеним претпоставкама може се очекивати потврда хипотезе да ће адекватна промена методе у настави грчког и српског језика као страног, у чему уџбеници и приручници имају кључно место, допринети постизању битно бољих резултата.

5. Очекивани резултати:

Остварени циљеви истраживања и потврђене хипотезе, уз успешно емпиријско истраживање као подршка могу дати жељене резултате:

- теоријско утемељење доказивости потребе да се рецептивне активности могу реализовати у складу са потребама корисника, у овом случају студената неохеленистике као и страних корисника који усвајају знања српског као страног језика, а у складу са Заједничким језичким оквиром за живе језике.

- теоријско утемељење ствара могућност унапређивања наставног процеса према Заједничком језичком оквиру за живе језике, а у складу са потребама студената.
- смернице за побољшање постојећих и писање нових уџбеника.

6. План рада

Предвиђено је да се докторска дисертација састоји од шест делова и прилога са статистичким и другим нумеричким подацима:

1. Прво поглавље биће увод, у ком ће бити представљени предмет истраживања, циљеви, хипотезе, корпус као и очекивани резултати.
2. У другом поглављу биће представљен теоријски опис језичких нивоа у вези са рецептивним језичким активностима у складу са Заједничким језичким оквиром за живе језике, као и примена комуникативне методе у настави модерног грчког као страног, као и српског као страног језика.
3. Треће поглавље рада биће посвећено рецептивним језичким активностима. Ово поглавље имаће и два потпоглавља: активност слушања и активност читања.
4. Четврто, најобимније поглавље, састојаће се из три потпоглавља. У њему ће бити представљен историјат учења модерног грчког језика као страног у Србији и у Републици Грчкој. Биће дата критичка анализа уџбеника и приручника који се користе у настави модерног грчког језика као страног на универзитетском нивоу, на Катедри за неохеленске студије Филолошког факултета Универзитета у Београду, као и у Школама за новогрчки језик Аристотеловог универзитета у Солуну и Националног и Каподистријског универзитета у Атини. Најзад, у овом поглављу биће представљен Међународни испит за стицање сертификата о познавању грчког језика као страног – Елиноматија.
5. Пето поглавље ће се састојати из три потпоглавља. У њему ће бити представљен историјат учења српског језика као страног на Филолошком факултету у Београду. У њему ће бити анализирани уџбеници и приручници који се користе у настави српског језика као страног на универзитетском нивоу. Такође, у овом поглављу биће представљен и Међународни испит за стицање сертификата о познавању српског језика као страног.
6. У закључку рада, биће резимирани резултати истраживања и биће указано на правце даљег истраживања ове научне области.

7. Методе истраживања

У раду ће бити примењене методе анализе и синтезе, квалитативна и квантитативна метода као и метода тумачења.

**VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ И
КАНДИДАТА:
НАПОМЕНА:**

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је Војкан Стојичић подобан за израду докторске дисертације.

Образложење које је кандидат дао за предлог теме има одговарајућу структуру, те примерену теоријску и методолошку основу. Кандидат је добро образложио глотодидактичку релевантност и актуалност одабране теме, као и начине на које намерава да дође до одговора на главна истраживачка питања. Циљеви и хипотезе су солидно одабрани, као и одговарајућа научна методологија. Предложена литература испуњава услове релевантношћу и акрибичношћу. Објављени научни радови кандидата, којима је показао мотивисаност не само за истраживања у научном смислу него и за њихову примену у функцији унапређивања наставе грчког и, у оквирима контрастивне анализе, наставе српског језика за странце, указују на способност кандидата да ће с успехом савладати ову тему. На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема *Рецептивне језичке активности у универзитетској настави страног језика – релације између модерног грчког и српског језика* подобна за израду докторске дисертације у области контрастивне лингвистике, неохеленистике и глотодидактике.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је др Милена Јовановић подобна за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивну оцену о подобности кандидата Војкана Стојичића и предложеној теми докторске дисертације *Рецептивне језичке активности у универзитетској настави страног језика – релације између модерног грчког и српског језика*, а да се за ментора именује др Милена Јовановић, ванредни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. др Милена Јовановић, ванредни професор

2. др Оливера Дурбаба, ванредни професор

3. др Весна Крајишник, доцент

4. др Костас Канакис, доцент

